

Zeii sînt sub vreme?

În ce privește puterea Soartei, să le lăsăm nițel în pace pe cele trei ursitoare de pe malul Dunării și să ne înfundăm în istorie, și, cu ajutorul lui Herodot, s-o ascultăm chiar pe cea care în cuvinte învăluite da răspunsuri celor ce o ispiteau. Pythia... Cresus avea obiceiul să întrebe oracolul despre trîncnia domniei sale... Pythia, o dată, i-a răspuns astfel: „Iată, cînd un catîr al mezilor / rege-o s-arîngă / Atunci, o, lydian subțire-n picioare, / ia-o la fugă / De-a lungul pietrosului Hermos, făr' / să te oprești / Și făr-a roși de rușine...”

Cresus se bucură nespus ascultînd aceste stihuri: sigur fiind că niciodată un catîr nu-i va cîrmui pe mezi în locul unui om, astfel încît nici el și nici urmașii săi nu-și vor pierde în veci domnia. Și totuși Cresus pierdu totul: și trimise soli oracolului să întrebe dacă stă cumva în obicei zeilor eleni să se arate nerecunosători?... (El le dăduse destule ofrande etc.) Pythia le răspunde solilor sosiți la Delfi: „De ceea ce i-a hărăzit soarta, nimănui nu-i este dat să scape, nici măcar unui zeu.” Să ne oprim deocamdată aici, cutremurați, totuși: dacă nici un zeu nu poate scăpa de ce i se hărăzește de soartă, atunci ce să mai vorbim de un biet copilăș născuț pe malul Dunării, din doi părinți agricultori sadea? Va să zică și zeii sînt sub vreme, am putea spune, nu? O să revenim la Cresus mai la vale, arătînd că vina căderii sale nu venea din nelocalitatea oracolului, ci din slaba interpretare dată chiar de Cresus vorbelor Pythiei! Căci chiar Cyrus era acel catîr: el se trăgea din părinți de obîrsii diferite, maiică-sa era medă și fiică de rege, iar taică-său, persan... Auzind acestea, Cresus recunoscă că vinovat de cele petrecute era el, și nu oracolul — deci nicidecum zeul.

Oracolul nu greșește niciodată, lui nimic nu-i iese pe dos. Și în folclorul românesc e la fel: ce spun ursitoarele, oracol iaște! Și se împlinește la centimă.

„Rampa”, acum 50 de ani iunie 1933

Tudor Mușatescu primește premiul de creație al Teatrului Național pentru *Titantic-Vals*. Gogu Ciprian ne asigură — în memorii — că vestea a fost primită cu mare emoție în lumea scenei, la gîndul banchetului ce urmează... ● „Cărăbușul” începe stagiunea de vară. Sigur, vom vedea cele 80 de fete ale baletului, dar evenimentul stă în muzica ușoară românească lansată de Ion Vasilescu, Gherase Dendrino, Elly Roman, „Cărăbușul” cîntă, într-adevăr, iar Tănase va „răcori” multe suflete cu monoloa-

gele lui. ● La grădina „Colos”, Ion Manu își amintește de tinerețea turneelor... revuistice. A scris revista *București-Paris* și o joacă alături de Elena Zamora, Giugaru, Vasile Vasilache, Nae Roman etc. Ce face „Alhambra”? ● În interviul dat poetului Al. Robot, Mircea Eliade, întors de la studii din India, declară: „Adolescența mea e ca o carte. Cite capitole, atîtea corigențe. Corigență la română, la franceză, la germană, la fizico-chimice, la matematici, eram amenințat să fiu repetent”. Ciudat destin au savanții! Nu e primul cărturar care în copilărie a fost... certat cu cartea! ● Ionel Teodoreanu îl angajează pe G. M. Zamfirescu prim-director de scenă la Iași. Se pregătește perioada marelui teatru interbelic în bătrîna cetate, perioadă marcată și de Ion Aurel Maican și Ion Sava, regizori innoitori. ● La Paris, *Hamlet* se imprimă pe șase „plăci” de patefon. Jean Vilar îl interpretează pe Polonius.

● În locul decedatului Jean Bart, poetul Adrian Maniu este ales membru corespondent al Academiei Române. ● Stan și Bran au terminat lung-metrajul (sonor!) *Fra Diavolo*, unul dintre marile lor filme. ● În repertoriul „Comediei franceze” a fost înscrisă piesa *Azilul de noapte*. Se va repeta succesul din 1903, de la Teatrul Antoine? ● Maestrul Ion Livescu a împlinit 40 de ani de teatru. Ei vor „trece” în volumul de amintiri, una dintre cele mai informate cărți din istoriografia noastră. ● Sică Alexandrescu (fost... falit, cu act de la percepție!) și Costică Toneanu deschid un teatru la grădina „Marconi”. În trupă, nenea Iancu Mărțun, dulcele moldovean. ● „Rampa” — bine informată — crede că premiile naționale pentru literatură pe 1933 vor fi atribuite lui Tudor Arghezi și Gala Galaction! Așa să fie? Un bob zăbavă...

I. N.